

پایان عملیات نظامی - عراق در دوران گذار (54)

دو شنبه 22 اردیبهشت 1382 - 12 مه 2003

اشغال عراق - پایان استراتژی «شوک و وحشت»

رویدادهای نظامی پس از پایان عملیات نظامی

خاتمه جستجو برای تسلیحات ممنوع در عراق

بی بی سی - یکشنبه 21 اردیبهشت 1382 - 11 مه 2003

تجهیزات متحرک مشکوک به تولید تسلیحات ممنوعه در عراق - آمریکاییان تا کنون شواهد قطعی در مورد برنامه های تسلیحاتی رژیم عراق به دست نیاورده اند گزارش شده است که ماموران آمریکایی جستجو برای یافتن تسلیحات کشتار جمعی در عراق به کار خود در آن کشور خاتمه می دهند. تاکنون این گروه نتوانسته است در مورد برنامه های رژیم سابق عراق برای دسترسی به این نوع تسلیحات به شواهدی دست یابد. روزنامه آمریکایی واشنگتن پست، با انتشار گزارشی، گفته است که کارشناسانی که سرپرستی گروه نظامی کشف تسلیحات کشتار جمعی در عراق را برعهده داشته اند احتمالاً ماه آینده آن کشور را ترک خواهند کرد. این کارشناسان به روزنامه واشنگتن پست گفته اند که انتظار ندارند با جستجوی مناطق مختلف عراق موفق به کشف انبارهای حاوی مواد قابل استفاده در تسلیحات شیمیایی شوند. به گفته آنان، اطلاعات تهیه شده توسط منابع آمریکایی در مورد محل های احتمالی وجود این گونه تسلیحات عموماً یا نادرست بوده یا این محل ها دستخوش غارت و آتش سوزی شده است. به نوشته این روزنامه، جستجو برای یافتن تسلیحات کشتار جمعی ادامه خواهد یافت اما از این پس مهم ترین منبع کسب اطلاعات برای یافتن این تسلیحات اعترافات دانشمندان عراقی و مقامات رژیم سابق آن کشور خواهد بود.

ایندیپندنت: آمریکا با بازگشت بازرسان بین المللی به عراق مخالفت می کند

ایسنا - یکشنبه 21 اردیبهشت 1382 - 11 مه 2003

به رغم شکست بازرسان آمریکایی در یافتن مدارکی که از وجود سلاح ها و مواد شیمیایی، میکروبی یا هسته ای در عراق حکایت کند، آمریکا همچنان مانع بازگشت بازرسان بین المللی به این کشور است. به نوشته روزنامه ای ایندیپندنت، در پیش نویس قطعنامه ی پیشنهادی آمریکا و انگلیس به شورای امنیت حتی نامی از بازرسان سازمان ملل به سرپرستی هانس بلیکس، نیامده بود. با این حال مقام های آمریکایی همچنان سرسخت و قاطع می گویند که نیروهای ائتلاف مستقر در عراق نیازی به بلیکس که فرار است، آخر ماه ژوئن از سمت ریاست کمیسیون نظارت و تایید سازمان ملل بازنشسته شود، ندارند. با این حال اقدامات انجام شده از سوی کارشناسان تکنیکی آمریکایی در عراق جامع نبوده و صدای انتقادات از عملکرد این افراد و اینکه این سلاح ها بنا بر ادعای جورج بوش، رییس جمهور آمریکا چندان اولویت خاصی نداشته اند، بلند شده است. منتقدان می گویند، اگر همانطور که مقام ها ادعا می کنند این سلاح ها به دست تروریست ها افتاده باشد، دولت آمریکا باید کار بیشتری برای حفاظت از مناطقی که این سلاح ها و مواد در آن وجود دارد، انجام دهد.

درخواست آمریکا برای حضور نیروهای هندی در عراق

نیروهای هند و پاکستان که تا چند ماه پیش رو در روی هم ایستاده بودند به زودی طبق درخواست آمریکا در عملیات حفظ صلح در عراق کنار هم قرار خواهند گرفت. واشنگتن در تلاش است نظر دو کشور را برای پیوستن به لشکر چند ملیتی مستقر در عراق جهت کنترل این کشور و میسر کردن راه بازگشت سربازان آمریکایی به خانه جلب کند. این پیشنهاد هفته ی آینده در کنفرانس «ایجاد نیرو» در لندن ارائه خواهد شد. مقامات کشورهای آمریکا و هند اعلام کردند، آنها ماه گذشته این موضوع را مورد بررسی قرار داده اند و انتظار می رود در هفته ی جاری از سوی «براجش میشر» مشاور امنیت ملی هند و هم تایی آمریکایی اش مورد بحث قرار گیرد. دهلی نو از همکاری نیروهایش در امور عراق به دلیل نداشتن فضای سیاسی آزاد نگران است.

دولت آینده و نیروهای موثر در آینده عراق

بازنگری تشکیلات بازسازی عراق

بی بی سی - یکشنبه 21 اردیبهشت 1382 - 11 مه 2003

اعضای تشکیلات آمریکایی اداره امور مناطق مرکزی عراق، شامل بغداد، به واشنگتن، پایتخت ایالات متحده، فراخوانده شده اند. "باربارا بوداین"، مسوول این گروه نیز به آمریکا بازگشته است. بازگشت این گروه بخشی از بازنگری فعالیت های تشکیلات ایجاد شده توسط آمریکا و بریتانیا برای بازسازی عراق توصیف شده است. در این مورد که آیا خانم بوداین به سمت قبلی خود بازخواهد گشت اطلاعی در دست نیست. خبرنگار بی بی سی در بغداد می گوید که عملیات بازسازی عراق، که باربارا بوداین سرپرستی آن را برعهده داشته، با انتقاد شدید مردم عراق مواجه بوده است. عراقی ها ناتوانی این تشکیلات در کاهش مشکلات مردم آن کشور پس از سقوط رژیم صدام حسین را مورد انتقاد قرار داده اند. به گفته خانم بوداین، حتی برخی از کسانی هم که در این تشکیلات عضویت داشته اند اعتراف می کنند که به علت نداشتن آمادگی لازم برای اجرای وظایف خود، فعالیتشان گرفتار هرج و مرج بوده است. قرار است اوایل آینده سرپرست جدید اداره موقت امور عراق به آن کشور عزیمت کند. "پل برمر" از سوی جرج بوش، رئیس جمهوری آمریکا، برای این ماموریت انتخاب شده است. در عین حال، معلوم نیست که نقش آینده ژنرال جی گارنر، که مسوولیت هماهنگی امور بازسازی عراق را برعهده داشته، در ترتیبات جدید چه خواهد بود.

رئیس ستاد مشترک ارتش آمریکا: گارد جمهوری عراق منحل شده و در آینده این کشور نقشی نخواهد داشت

یکشنبه 21 اردیبهشت 1382 - 11 مه 2003

به گزارش پایگاه اینترنتی الجزیره، رئیس ستاد مشترک ارتش آمریکا اعلام کرد گارد جمهوری سابق عراق منحل است و در مرحله بعد از جنگ عراق هیچ نقشی را به عهده نخواهد گرفت. ریچارد می پرز، رئیس ستاد مشترک آمریکا با بیان این خبر افزود نیروهای گارد جمهوری به همراه یگانهای ویژه دیگر در عراق منحل خواهند شد و هم چنین گستردگی ارتش عراق از حالت سابق خود کمتر خواهد شد. می پرز افزود: «برخی از اعضای ارتش عراق که در جنگ آمریکا با عراق شرکت داشتند و با نیروهای آمریکایی نیز درگیر شدند؛ به ارتش جدید عراق خواهند پیوست.» می پرز گفت قسمتی از نیروهای هوایی عراق مجدداً تشکیل خواهند شد. قرار است امروز (یکشنبه) علاوه بر می پرز، جی گارنر نماینده آمریکا در اداره امور عراق و پل برمر، نماینده آمریکا در عراق در قطر دور هم جمع شده و مسائل عراق مورد بحث و بررسی قرار دهند.

وزیر امور خارجه فرانسه: استقرار رژیمی با ثبات، دموکراتیک و مورد شناسایی در سطح بین المللی در عراق، در قلب اولویتها قرار دارد

یکشنبه 21 اردیبهشت 1382 - 11 مه 2003

وزیر امور خارجه فرانسه گفت جدا از مرحله حاد فعلی، استقرار رژیمی با ثبات، دموکراتیک و مورد شناسایی در سطح بین المللی در عراق، در قلب اولویتها ماست. به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران، دومینیک دو ویلپن، وزیر امور خارجه فرانسه با بیان این مطلب در خصوص پیش نویس قطعنامه انگلستان و آمریکا در مورد عراق آورده است؛ ساختمان صلح بسیج همگان را می طلبد، ساختمان صلح مستلزم وحدت جامعه جهانی در برابر گستردگی تهدیدها و خطرهای تفرقه است. وی ادامه می دهد که از نظر فرانسه، اولویت بر ارایه پاسخ به مسایلی است؛ که عراق امروزه با آنها درگیر است: رژیم مجازاتها، خلع سلاح، مدیریت منابع نفتی یا حتی خروج از برنامه نفت در مقابل غذا. در بخشی از اظهارات وی مطرح شده است که فرانسه که به اعتقادات خود پایبند است، با ذهنی سازنده و با مشاوری تنگاتنگ با شرکای خود، مذاکرات خود را آغاز می کند. هدف فرانسه تبیین راهکارهایی متناسب با منافع مردم عراق است که از گسترده ترین پشتیبانی ممکن جامعه جهانی بهره مند باشند. برای تأمین مشروعیت این رژیم ضروری است جامعه جهانی با قدرت تمام و از رهگذر نقش محوری سازمان ملل متحد اقدام کند و فرانسه آماده است با تمام شرکای خود برای اقدام در این جهت بسیج شود.»

مسائل اقتصادی آینده عراق

زمان بیشتری برای تولید نفت نیاز است

بی بی سی - یکشنبه 21 اردیبهشت 1382 - 11 مه 2003

سرپرست صنایع نفت عراق گفته است بر اساس تخمینهای جدید به عمل آمده از صنایع نفت عراق مدت زمان بیشتری نیاز است تا صدمات وارد شده به تاسیسات نفت عراق بازسازی شوند و در نتیجه تولید نفت به سقف اعلام شده برسد.

به گفته سرپرست صنایع نفت عراق که در یک کنفرانس مطبوعاتی در بغداد سخن می گفت با توجه به تخمینهای جدید از صدماتی که جنگ و غارت به تاسیسات نفتی عراق زده است، رسیدن به سقف تولید یک و نیم میلیون بشکه نفت در روز تا پایان ماه جاری میلادی، امکان پذیر نیست.

وی افزود انتظار می رود عراق بتواند در حال حاضر یک میلیون بشکه در روز تولید کند. این میزان حدود یک سوم تولید نفت عراق قبل از حمله نیروهای ائتلاف به این کشور است.

این مسئول عراقی در عین حال گفته است که سقف تولیدی اعلام شده بزودی قابل دسترسی خواهد بود.

کمیسیون ویژه اسپانیا: بازسازی عراق 10 سال وقت و 93 میلیارد دلار هزینه نیاز دارد

یکشنبه 21 اردیبهشت 1382 - 11 مه 2003

براساس برآورد کمیسیون ویژه اسپانیا بازسازی عراق به 10 سال وقت و 93 میلیارد دلار هزینه نیاز دارد.

به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، به نقل از روزنامه ی خلق - چاپ چین - رسانه های محلی گزارش دادند که کمیسیون مشارکت در بازسازی عراق اعلام کرد که طی 24 ماه اولیة بازسازی حدود 18 میلیارد دلار نیاز است و برای یک دوره 8 ساله ی بعدی 75 میلیارد دلار دیگر باید پرداخته شود.

"فرناندوویز" کمیسیونر کمیسیون مشارکت در بازسازی گزارشی از جزئیات اطلاعات مربوط را ارائه داد. براساس این گزارش روند بازسازی در عراق به دو مرحله تقسیم می شود؛ در مرحله ی اول مشارکت اژانس آمریکایی توسعه ی بین المللی 1/7 میلیارد دلار برای امور فوری نیاز خواهد داشت و در مرحله دوم باید بر مبالغ اهدایی تکیه کرد.

شرایط فرهنگی و اجتماعی عراق پس از جنگ

رونق بازار فروش آتن های ماهواره ای و تلفن همراه در عراق، از دید واشنگتن پست

شهرام میریان (کلن) - رادیو فردا - یکشنبه 21 اردیبهشت 1382 - 11 مه 2003

آنطور که روزنامه ها خبر می دهند در عراق بازار خرید و فروش بشقاب های ماهواره ای و تلفن های همراه رونق گرفته است. به نوشته یک خبرنگار روزنامه واشنگتن پست مردم عراق پس از سرنگونی صدام حسین با آنکه اغلب از داشتن برق بی بهره اند، با ولعی وصف ناشدنی برای دستیابی به خبر و اطلاعات دست اول از خارج به خرید گیرنده های ماهواره ای مشغولند. خبرنگار این روزنامه در آغاز گزارش خود از حمومت صدام حسین و ممنوعیت بهره گیری از بشقاب های ماهواره ای در این دوران خبر می دهد و می نویسد رژیم بعثی در حدود سه دهه تمامی تلاش های خود را به کار بست تا مردم عراق به اطلاعات موثق از منابع مستقل دسترسی نداشته باشند، ولی همین که سرنگونی دولت صدام حسین مسجل شد، سیل بشقاب های ماهواره ای از کشورهای پیرامونی به عراق سرازیر شد. یک فروشنده اینگونه دستگاه ها با خوشحالی فراوان به خبرنگار واشنگتن پست می گوید به زودی ثروتمند خواهد شد چراکه در عرض 10 روز گذشته 600 دستگاه ماهواره ای به مردمی که با ولع خواهان اطلاعات دست اول هستند فروخته است.

سازمان ملل به کارگیری استراتژی برای پاکسازی عراق را خواستار شد

ایسنا - یکشنبه 21 اردیبهشت 1382 - 11 مه 2003

پاکسازی محیط زیست عراق توسط دفتر محلی برنامه ی زیست محیطی سازمان ملل در بحرین هماهنگی می شود.

در گزارش مربوط به اوضاع زیست محیطی در عراق که توسط این گروه تهیه شده آمده است که بسیاری از معضلات محیط زیستی در عراق هشدار دهنده و نیازمند پاکسازی فوری می باشد.

اولویت در پاکسازی محیط زیست به احیای منافع تهیه ی آب و سیستم فاضلاب، پاکسازی مناطق آلوده و پاکسازی محلهای فاضلاب و کاهش امکان شیوع بیماری ها می باشد.

ارزیابی علمی از محلهای احتمالی سلاح های دارای اورانیوم غنی شده اولویت دیگر عنوان شده است. در ادامه این گزارش آمده است که جنگهای اخیر وضعیت زیست محیطی عراق را نسبت به دو دهه ی قبل به شدت آسیب پذیر کرده است.

تخریب گسترده‌ی فیزیکی و زیرساخت‌های زیست محیطی عراق بسیار قابل توجه می‌باشد. انهدام زیرساخت‌های صنعتی و نظامی طی درگیری‌های مختلف باعث آزاد شدن مواد فلزی و دیگر مواد خطرناک در هوا، خاک و منابع آب شرب شده است. دود ناشی از سوخت چاه‌های نفت آلودگی گسترده‌ی هوا را به دنبال داشته است.

غیر نظامیان و سازمان‌های کمک‌رسانی

سازمان خواربار جهانی نسبت به خطر قحطی در عراق هشدار داد
ایسنا - یکشنبه 21 اردیبهشت 1382 - 11 مه 2003
طبق تحقیقی سازمان خواربار جهانی سازمان ملل (FAO) صنعت کشاورزی در عراق در معرض فروپاشی قرار داد.
به نوشته روزنامه‌ی آبرور، یک ارزیابی ویژه از سوی این سازمان نشان می‌دهد که این حادثه بر محصولات و ماکیان ضربه بیشتری وارد می‌آورد.
انبار دولتی که به عنوان تامین کننده‌ی اصلی غلات، کود و سموم در مرکز و جنوب این کشور است به غارت رفته‌اند.

شیعیان و آینده عراق - حکومت عرفی یا مذهبی

رهبر تشکل شیعیان عراقی تحت الحمایه جمهوری اسلامی در بازگشت از تبعید خواستار تشکیل یک نظام اسلامی در عراق شد
بکتاشی خمسه پور - رادیو فردا - یکشنبه 21 اردیبهشت 1382 - 11 مه 2003
آیت الله سید محمد باقر حکیم، رهبر یک تشکل برون مرزی شیعیان عراق که تحت عنوان مجلس اعلاي انقلاب اسلامی عراق، در ایران مستقر است، پس از بازگشت به عراق بعد از 23 سال اقامت در ایران، خواستار تشکیل یک نظام اسلامی «مدرن» در عراق شد. وی در ورزشگاه شهر بصره خطاب به جمعیت حاضر گفت خواهان تشکیل یک دولت کاملاً مستقل دمکراتیک در عراق است که نمایانگر مسلمانان و مسیحیان و تمامی اقلیت‌های باشد. وی افراط گرایی اسلامی را محکوم کرد و مخالفت خود را با هر نوع دولت دست نشانده خارجی در عراق اعلام کرد. آیت الله حکیم که در دهه 1970 میلادی به خاطر مخالفت با صدام حسین زندانی و شکنجه شده بود، بعد از 23 سال اقامت در ایران، به عراق بازگشت.

آمریکا و ایران - مداخله رژیم ایران در عراق

دیدار مقامات ایران و آمریکا
بی بی سی - یکشنبه 21 اردیبهشت 1382 - 11 مه 2003
پاول: ایالات متحده در زمینه مسائل اسرائیل و فلسطین و همچنین تحولات عراق با ایران مرتبط است در روزهای اخیر گزارش‌های گوناگونی پیرامون مذاکرات مستقیم و غیرمستقیم میان ایران و آمریکا منتشر شده است.
تازه ترین خبر در این زمینه را روز یکشنبه (11 مه) خبرگزاری رویتر منتشر کرد.
بنا به گزارش رویتر اخیراً مقامات دو کشور در ژنو پیرامون مسائل افغانستان و عراق و حضور نیروهای آمریکا در منطقه دیدار رو در رو و دو جانبه داشته اند.
پیشتر نیز مقامات دو کشور در رابطه با مسائل افغانستان در مذاکرات چند جانبه شرکت کرده بودند؛ اما گزارش رویتر به نقل از یک مقام وزارت امور خارجه آمریکا می گوید در دیدار اخیر مقامات دو کشور که با کمک سازمان ملل متحد تدارک شده بوده گروه یا کشور ثالثی حضور نداشته است.
بنا به اظهار این مقام آمریکائی گفتگوها نه به منظور از سرگیری روابط میان دو کشور بلکه در اطراف مسائل خاص مورد علاقه دو طرف بوده است.
روز شنبه (10 مه) کالین پاول، وزیر امور خارجه آمریکا، نیز به خبرنگاران گفت که ایالات متحده در زمینه مسائل اسرائیل و فلسطین و همچنین تحولات عراق با ایران مرتبط است.
وی گفت: "ما راههائی برای ارتباط با ایرانی‌ها داریم که به طور مرتب از آن استفاده می کنیم." وی افزود: "ما به دنبال گفتگوی مستقیم به آن صراحتی که با سوریه گفتگو می کنیم نیستیم اما راه هائی برای ارتباط داریم که از آنها استفاده می کنیم."
هفته گذشته به دنبال انتشار شایعاتی مبنی بر دیدار زلمی خلیل زاد، مشاور ویژه رئیس جمهور آمریکادر مسائل خاورمیانه و جنوب آسیا، با سفیر ایران در سازمان ملل متحد آری فلیشر، سخنگوی کاخ سفید، نیز بدون این که این خبر را تأیید یا تکذیب کند گفت که ایالات متحده و ایران راه های ارتباطی لازم را دارند.

بنا به اظهار وزیر امور خارجه آمریکا مهم ترین موضوع گفتگوهای ایران و آمریکا پیرامون برنامه های تسلیحاتی ایران بخصوص در زمینه تولید سلاح های هسته ای است. به گفته کالین پاول از ایران خواسته شده است که در سیاست هایش در منطقه با توجه به تحولات استراتژیک اخیر تجدید نظر کند. به نظر کارشناسان زمینه دیگر مورد علاقه و گفتگوی دو کشور وضعیت نیروهای سازمان مجاهدین خلق ایران در عراق است.

ظاهراً هرچند دولت آمریکا خواستار کاهش توان عملیاتی نیروهای سازمان مجاهدین خلق در عراق است اما آمادگی پذیرش خواست ایران برای بازگرداندن اعضای این سازمان به ایران را ندارد. کولین پاول روابط موجود میان ایران و آمریکا را با تجدید مناسبات سیاسی میان دو کشور مربوط نمی داند. به گفته او: "مسأله روابط سیاسی در حال حاضر از جانب هیچ يك از دو کشور تحت بررسی نیست."

سوریه-آمریکا

آمریکا ادعا کرد: سوریه با استفاده از دانشمندان عراقی سلاح میکروبی می‌سازد

ایسنا - يكشنبه 21 اردیبهشت 1382 - 11 مه 2003

ایالات متحدهی آمریکا نگران است که برنامه‌های تسلیحات میکروبی سوریه توسط کارشناسان عراقی و قطعات وارد شده از عراق تقویت شده باشد. به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، به نقل از پایگاه اینترنتی میدل ایست نیوزلاین، مقام‌های آمریکایی مدعی هستند که سوریه هم کارشناس و هم مواد و قطعات لازم را طی يك سال گذشته از صدام دریافت کرده است.

این مقام‌ها می‌گویند پناه گرفتن تعدادی از دانشمندان تسلیحات کشتار جمعی عراق در سوریه، می‌تواند دمشق را به توان استفاده از سلاح‌های میکروبی و شیمیایی و استفاده از این مواد در کلاهک‌های موشکی و گلوله‌های توپ برساند.

بر اساس این گزارش یکی از این مقام‌ها ادعا کرد: «سوریه از مدت‌ها قبل به دنبال دستیابی به توان تسلیحات شیمیایی و میکروبی بوده است و در نتیجه‌ی توسعه و پیشرفت در آینده‌ی نزدیک قادر به ساخت این سلاح‌ها خواهد شد.» سازمان سیا در ماه آوریل گزارش داد که سوریه در حال توسعه‌ی توان تسلیحات میکروبی خود است.

تحلیل جنگ در رسانه های جمعی

فقط بغداد سقوط نکرد

روزنامه الحیات

نویسنده: خالد الدخیل

تقل از همشهری - یکشنبه 21 اردیبهشت 1382

آنچنان که رئیس جمهور پیشین عراق قبل از جنگ وعده داده بود، مغول دوران پای دیوارهای بغداد خودکشی نکرد آن که دست به خودکشی زد خود رژیم عراق بود. این کار را نه در بیرون دیوارهای بغداد که در قلب آن شهر و دقیقاً در میدان «الفردوس» انجام داد. اتفاقی که افتاد چه بود؟ می‌گویند خودکشی رژیم عراق یا سقوط آن بسیار سریع تر از آن اتفاق افتاد که پیش بینی می‌شد. واقعیت این است که بسیار سریع تر از آن چیزی بود که اعراب آرزو می‌کردند و عکس آن را انتظار داشتند. بعضی‌ها آرزو می‌کردند آنچه را در ام‌القصر و بصره و ناصریه اتفاق افتاد سرآغاز يك مقاومت مردمی باشد. چقدر زیبا و امیدبخش بود اگر چنین می‌شد. مقاومت مردمی با ماهیت خود شورشی است بر ضد شکستن و فروپاشیدن ناگهانی. چون از خاک و تاریخ و انسان این سرزمین دفاع می‌کند و پیش از آن از حق این مردم برای زندگی و آزادی و امنیت. اما آیا چنین مقاومتی می‌توانست در چارچوب رژیم چون رژیم عراق و حزب بعث تصور شود؟

یادم می‌آید، غسان سلامه وزیر فرهنگ لبنان که فردی روشنفکر و محقق بود و به حزب بعث وابسته نبود، پیش از سقوط بغداد در يك کنفرانس تلویزیونی به اعتراض گفت: اگر مقاومتی در عراق صورت نگرفت چه خواهد شد؟ این پرسش دردناکی بود و در بطن آن به پوشالی بودن وضعیت داخلی تمام کشورهای عربی اشاره داشت. در آشفته بازار جنگ غافل شدیم که اولین خط مقاومت از داخل عراق و پیش از شروع جنگ آغاز می‌شود و فراموش کرده بودیم که چنین خطی اساساً در عراق وجود ندارد. دلیلش اتفاقاتی است که در طول جنگ رخ داد به خصوص پیش از سقوط بغداد. با سرعتی برق آسا، طی سه هفته رژیمي سقوط کرد که بیش از سی سال با تمام توان بشري و مالي و طبیعی اش ساخته شده بود. با فروپاشی رژیم، مقاومت هم با سرعتی برق آسا سقوط کرد. بدتر از آن فروپاشی نظام امنیتی شهرها بود و آن حالت غارت و هرج و مرجی که به وجود آمد. از آنجا که ادارات دولتی و نه مکان‌های خاص هدف اساسی این غارت بود، عکس العمل مردم را نسبت به حکومت نشان می‌داد. یعنی آشکار شد که مردم تمایل دارند آنچه را سال‌ها تحت چکمه‌های امنیتی رژیم در سینه حبس

کرده بودند، بیرون بریزند. انتقام گرفتن از تصاویر صدام حسین و مجسمه هایش بارزترین وجه این قضیه بود.

این ها یعنی چه؟ یعنی خیلی چیزها. اولاً یعنی کسی که در ام القصر و بصره مقاومت می کرد نه عناصری از مقاومت مردمی بلکه عناصری از رژیم بودند. سقوط بغداد بدون هیچ مقاومتی، شاهدی بر این ادعاست. دوم یعنی این که تمام تصاویر و مجسمه هایی را که صدام حسین در خیابان ها و میادین و ساختمان ها نقش کرده بود جز بر احساس تنفرد و تحقیر مردم نیفزوده بود و در این عبرتی است برای آن هایی که عبرت می گیرند. چون کشورهای عربی متعددی وجود دارد که در دیوارهایش پر از تصاویر و مجسمه های رئیس و رهبر آن کشور است؛ دمشق و تریپولی نمونه اش. سوم یعنی نادیده گرفتن حقوق ملت ها از نظر آزادی و عدالت و مساوات، باعث می شود تا حکومت ها مهم ترین منابع قدرت خود را از کف بدهند. یعنی مشروعیت خود را از دست داده و به همین خاطر در لحظات بحرانی دیگر ملت ها دلیلی برای گردآمدن بر دور چنین حکومت هایی در خود نمی بینند. در فاصله بین انتظار داشتن و آرزوداشتن است که فاجعه فرهنگ عرب خود را می نمایاند. تقریباً از همین جا بود که این سوال تکرار می شد؛ چرا بغداد دست از مقاومت کشید و چنان که انتظار می رفت یا آرزو می شد مقاومت نکرد؟ آخر مقاومت برای چه؟ آخر مقاومت برای چه منظوری؟ هیچ کس نمی داند، به هر حال مقاومتی صورت نگرفت. روشن بود که ملت عراق تصمیم خود را پیش از جنگ گرفته بود. به نظر آن ها این جنگ، جنگ با رژیم بود نه آن ها. چه بسا ملت عراق به این نتیجه رسیده بود که مقاومتش جز در خدمت رژیم حاکم بر این کشور نخواهد بود.

اینک این سوال باقی می ماند: پس چرا صدام حسین تصمیم به مقاومت گرفت یا مواجهه رودرو را پذیرفت؟ او که نمی توانست با آمریکا برخوردی نظامی داشته باشد. او نمی توانست با ملتش هم آشتی کند. با کشورهای همسایه نیز نمی توانست رابطه خوبی برقرار سازد. توان آن را نیز نداشت که تحریم های بین الملل را بردارد. بالاتر از این ها، از دوازده سال پیش آشکار بود که جنگ دوم خلیج فارس (۱۹۹۱) آخرین رودرویی آمریکا و عراق نخواهد بود. آشکار بود که ایالات متحده، عراق را هدفی استراتژیک برای خود در منطقه قرار داده است. ناوگان پنجم آمریکا در خلیج فارس مستقر بود و مناطق پرواز ممنوع بر جنوب عراق اعمال شده بود و این بهانه ای روزانه برای تجسس و حتی حمله به عراق بود. یکی از اهداف اصلی آمریکا در سازمان ملل متحد محکم کردن تحریم های اعمال شده بر عراق بود. به این ترتیب هر گونه منفذی را برای گفت و گو با رهبران عراق مسدود کرد. سپس حوادث ۱۱ سپتامبر پیش آمد و از نظر داخلی و بین المللی شرایط برای اجرای یک نمایشنامه امنیتی آماده شد و در پی آن استراتژی حمله پیشگیرانه به هر دشمنی که می تواند تهدیدی برای امنیت آمریکا محسوب شود، به اجرا گذاشته شد.

رهبری عراق از این همه چه می فهمید؟ سیاست های این رهبری طی دوازده سال گذشته نشان می داد که چه بسا اطلاع داشت سیاست منطقه ای آمریکا به سمت یک رودرویی تعیین کننده با رژیم او پیش می رود اما در عین حال کوشید تا با تهوری توجیه ناپذیر با موضوع برخورد کند. سیاست های داخلی و خارجی رژیم همین را نشان می دهد. به خصوص اظهارات تمام رهبران عراقی پیش از جنگ، اظهاراتی که به نحو بارزی تحریک کننده و حتی تهدیدکننده بود. در درون، رژیم سعی نکرد هیچ اصلاحاتی را پدید آورده یا راه آشتی را در پیش گیرد. شاید اطمینان داشت که سرخ های امنیت داخلی را چون در دست دارد، احتیاج به چیز دیگری نیست. در خارج نیز جز این حرفی برای گفتن نداشت که از اعراب بخواهد برای پیشگیری از وقوع جنگ تلاش کنند. اما بدون این که چیزی ارائه دهد تا کمکی به این موضوع باشد و یا توجیهی برای ایفای چنین نقشی از سوی سایر کشورهای عرب باشد. آشکار بود که رهبری سیاسی عراق بر لبه یک پرتگاه ایستاده است و تنها انتظار می کشد با دخالتی بین المللی و منطقه ای جلوی جنگ گرفته شود. با این همه چرا رژیم عراق این رویکرد را

انتخاب کرد چرا و چگونه عراق و امت عربی به اراده فردی یک نفر دل بستند؟ روز سقوط بغداد، بی تردید یک روز تاریخی بود و کسی که این حادثه را چنین انتخاب کرد، خود صدام حسین بود. یک روز تاریخی بود، چون یک بار دیگر بغداد به دست نیروهای اشغالگر و مهاجم سقوط کرد و پذیرای حکومت نماینده جدید عموسام شد. اما تاریخی بودن این روز به این خاطر بود که شاهد سقوط یکی از برجسته ترین رژیم های عربی معاصر بود. رژیمی که نمونه ای بود از بدترین ویژگی های یک رژیم عربی در طول نیم قرن: دیکتاتوری، فردپرستی، استبداد، قبیله گرایی، فساد و در کنار این ها حکومتی نظامی، اطلاعاتی محکم و بی سابقه. این ها عناصر زیرساخت این رژیم بود. اما روبنای آن مرکب بود از فرهنگی مبتنی بر ترکیبی از همین صفات و نمایش آن ها به صورت ارزش هایی که در رفتار رهبران این رژیم در داخل و خارج نشان داده می شد؛ طلبکار بودن، پرده دری، به کار بردن زبانی فرودست و نشان دادن حالتی از بی باکی مرز ناشناس. آیا سقوط رژیم عراق هشدار است نسبت به پایان یافتن مرحله ای که این گونه رژیم ها در آن متولد شده و آغاز مرحله ای تازه؟

دو نکته این پرسش را مطرح می سازد: یکی این که سقوط رژیم عراق بر اثر تحولات درون جامعه عراقی یا درون این رژیم سیاسی عربی اتفاق نیفتاد. اگر هر کدام از این حالت ها به وجود آمده بود، تغییری بود که به دست عراقی ها یا اعراب حاصل شده بود. مسئله دوم این که این تحول در اثر دخالت نیروهای خارجی و مطابق با دستورالعمل سیاسی آن ها پدید آمد. چنین تغییری در معرض مشکلات

فراواني خواهد بود. راهکارهاي دفاع فرهنگي نخستين مسئله اي است که در چنين واقعي تحريك مي شود. از اين رو جامعه براي دفاع از هويت فرهنگي و شخصيت خود منزوي مي شود و در خود فرو مي رود و اين مسئله اي طبيعي است. اما معمولاً رژيم هاي سياسي از اين منزوي شدن طبيعي سوءاستفاده کرده و آن را به يك نيروي سياسي سرسختانه تبديل مي کنند تا به وسيله آن از بقاي خود بر قدرت و مقاومت در برابر تغييرات حفاظت شوند. اين گونه رژيم ها، از اين هويت اولين خط دفاعي را براي خود مي سازند و آن را به پناهي ملي و امن در مقابل تهاجم خارجي تبديل مي کنند. از طرف ديگر از کارکرد آن نه تنها براي بقاي سياسي خود بلکه براي بقاي هر چيز، بدون تغيير واقعي در ترکيب کلي رژيم تحميل شده بر اثر حمله خارجي، استفاده مي کنند.

عراقي ها سال ها بود آرزوي تغيير سياسي را داشتند. رفتارهاي آنان پس از سقوط رژيم نيز همين را نشان مي داد. اعراب نيز، با اکثريتشان، احساس مي کردند ناپديد شدن رژيم عراق به نفع اعراب است. اما نه عراقي ها و نه اعراب بدون دخالت خارجي قادر به انجام چنين کاري نبودند. پيش از اين نيز منافع اعراب ايجاب مي کرد که نيروهاي عراقي از کويت خارج شوند ولي بايد آمريکا مي آمد تا هم صدام را از کويت اخراج مي کرد و هم رژيمش را از عراق بر مي داشت. از اين رو، روز سقوط بغداد يك روز تاريخي بود. چون در آن روز يك بار ديگر اعراب و عراقي ها کنار کشيده و مسئوليت هاي خود را به آمريکايي ها و انگليسي ها واگذار کردند. در عين حال اين روز براي خاطره اعراب روزي گيج کننده است. روزي که از يك طرف به خاطر سقوط رژيم بغداد شادي آور و به خاطر حضور نيروهاي خارجي حزن آور بود. هيچ کس نمي داند پس از اين چه خواهد شد.

حداقل تا اين زمان آشکار است که امور در دست کساني است که ارتش هاي خود را براي سرنگوني رژيم صدام حسين فرستادند. با اين همه پرسش هايي ذهن را به خود مشغول مي کند: چرا آزادي عراق توسط عراقي ها صورت نگرفت؟ چرا توسط توده هاي عراقي نشد؟ آيا مي توان همين پرسش را از عقل عربي و فرهنگ سياسي اعراب پرسيد: چرا اين آزادي توسط اعراب صورت نگرفت. آيا آگاهي سياسي اعراب تا آنجا گسترده است که پرسیده شود آيا عراق به اقدامي عربي براي آزادي از جنگ رژيم حاکم بر آن احتياج نداشت؟ سنت هاي عربي مي گويد اين پيشينه اي خطرناک دارد. هرگز اتفاق نيافته که اعراب از يك رئيس جمهور عربي بخواهند کناره گيري کنند. اما به نظر مي رسد همين سنت هاي دست و پاگير بود که در چنين حالي باعث شد تا سقوط رژيم عراق به دست ارتش آمريکا و انگلستان صورت گيرد. آيا آنچه اتفاق افتاد يك آزادسازي واقعي بود؟ واکنش ملت عراق چنين مي گويد. سکوت رسمي اعراب نيز همان را تايد مي کند. بغداد سقوط کرد. آري، اما چه چيزي همراه با بغداد سقوط کرد؟ چقدر آرزومندم حق با من باشد که گفتم سقوط بغداد آخرين نشانه از سقوط نظام منطقه اي اعراب بود.

جهان پس از جنگ

هند يك آزمايش موشکي ديگر انجام داد

يك شنبه 21 ارديبيشت 1382 - 11 مه 2003

به گزارش خبرگزاري رويتر، ساعتی بعد از تمام شدن ماموريت صلح ريچارد آرميتاژ در آسياي جنوبي، هند دومين آزمايش موشک «آسترا» هوا به هواي کوتاه برد خود را انجام داد. يك سخنگوي امور دفاعي هند گفت: «آزمایش آسترا (که در زبان سانسکریت به معنای سلاح است) بخشي از اقدامات بهبود سيستم قانوني سلاح هاست به طور موفق در ساحل شرقي کشور انجام شد.

گوناگون

نزدیکان بوش از جنگ با ترور سودهائي کلان مي برند

ايسنا - يك شنبه 21 ارديبيشت 1382 - 11 مه 2003

«جيمز وولسي، رييس سابق سيا و مشاور متنفذ بوش که اکنون مدیریت يك شرکت آمريکايي را بر عهده دارد، ميليون ها دلار از «جنگ با ترور» به جيب زده است.»

به گزارش خبرگزاري دانشجويان ايران (ايسنا)، روزنامه اي آبرور با بيان اين مطلب در گزارشي درباره ي دستياران جورج بوش، رييس جمهور آمريکا که سود کلاني از جنگ با تروريسم نصيب شان شده است، آورده است: «وولسي از جنگ طلبان برجسته در جنگ عراق و از اعضاي کليدي دفتر سياست هاي دفاعي پنتاگون و مدير شرکت خصوصي «پالادين کاپیتال» است. اين شرکت سه ماه پس از حملات 11 سپتامبر تاسيس شد.

اين شرکت توانست از پيامدهاي حادثه ي 11 سپتامبر به عنوان فرصت هاي شغلي بهره گيرد. اولين اولويت پالادين، سرمايه گذاري در شرکت هايي است؛ که هدفشان ممانعت از حملات مضر، دفاع در برابر حملات، هماهنگي با پيامدهاي حمله يا بلايا و بهبودي از حملات تروريستي و ديگر تهديدهاي امنيتي در داخل عنوان شده است.»

آبزور افزوده است: «پالادین که انتظار می‌رود تا پایان سال جاری 300 میلیون دلار از سرمایه‌گذاران بدست آورده باشد، تخمین زده که طی چند سال آینده دولت آمریکا 60 میلیارد دلار در پروژه‌ی ضد تروریسم هزینه خواهد کرد. مرکز تحقیقات آمریکا نشان داده است که 9 تن از اعضای دولت با مقاطعه‌کاران دفاعی و دلالان اسلحه ارتباط دارند و طی سال 2001 و 2002 بیش از 76 میلیارد دلار سود برده‌اند. از جمله این افراد می‌توان به فهرست زیر اشاره کرد:

- دیک چنی: که زمانی اداره‌ی شرکت نفتی "هلی‌برتون" را بر عهده داشته است، توانسته معامله‌ی پر سودی را پس از جنگ عراق در زمینه‌ی نفتی بدست آورد.

- دونالد رامسفلد مدیر غیر اجرایی شرکت اروپایی مهندسی ای.بی.بی است که معاهده‌ی 125 میلیون پوندی تامین دو راکتور آب سبک در کره‌ی شمالی را بدست آورد. رامسفلد 190 هزار دلار قبل از پیوستن به دولت بوش از این راه به جیب زد.

- ریچارد پرل از اعضای متنفذ هیات سیاست دفاعی پنتاگون و از شرکای شرکت "تریمی" است که در کار ایجاد امنیت داخلی فعالیت می‌کند. این شرکت برای "عدنان کاشوگی"، دلال سلاح عربستانی نامه‌ای فرستاد و طی آن اعلام کرد که نگرانی از تروریسم تقاضاها در اروپا، عربستان و سنگاپور را شدت می‌بخشد.

- جورج شولتز (وزیر امور خارجه‌ی سابق آمریکا) که از اعضای هیات مدیره‌ی شرکت "بکتل" است. این شرکت بزرگترین مقاطعه‌کار آمریکایی برنده‌ی معاهده‌ی پرسود بازسازی عراق است و شولتز، رییس هیات مشاوره‌ی کمیته‌ی آزادسازی عراق می‌باشد که روابط نزدیکی با کاخ سفید دارد.»